

**ZESTAW PYTAŃ I ODPOWIEDZI DO EGZAMINU
NA REININGOWE
ODZNAKI JEŹDZIECKIE PZJ**

I STOPIEŃ ODZNAKA BRĄZOWA
(*STOPIEŃ UZYSKIWANY PRZEZ OSOBY, KTÓRE UKOŃCZYŁY 13 LAT*)

1. SPRAWDZENIE WIADOMOŚCI TEORETYCZNYCH

1.1 Budowa konia:

1. Wskaż na rysunku następujące części ciała konia: kłęb, łopatkę, łokieć, nadgarstek, łądźwie, puzdro, kolano, słabiznę, guz biodrowy, guz kulszowy, staw skokowy, nadpęcie przedniej kończyny, pęcinę tylnej kończyny

2. Wymień (idąc od góry w dół) poszczególne odcinki zewnętrznej budowy przedniej kończyny konia.

Łopatka, staw barkowy, ramię, staw łokciowy, przedramię (podbarcze), staw nadgarstkowy (napięstek), nadpęcie, staw pęciny, pęcina, koronka, kopyto.

3. Wymień rogowe twory skóry u konia

Kopyta, kasztany, ostrogi

4. Opisz budowę puszki kopytowej widzianej od spodu

Plansza z opisem (Rys. 23) str. 64 „Akademii Jeździeckiej”

5. W których miejscach u konia występują włosy ochronne?

Długie włosy ochronne występują w postaci grzywki na ciemieniu i czole, grzywy na szyi, składają się na włosienie ogona oraz szczotek w tylnej części stawów pęciny. U niektórych ras koni (przeważnie zimnokrwistych, ale również i szlachetnych, np. fryzyjskich) szczotki sięgają od tylnej części stawów nadgarstkowych i skokowych do stawów pęciny (wzdłuż tylnej krawędzi nadpęcia).

1.2 Budowa siodła i ogłowia westernowego.

1. Z jakich zasadniczych części składa się uzda wędzidłowa?

Uzda wędzidłowa składa się z ogłowia z wędzidłem i wodzy.

2. Wymień i wskaż na planszy podstawowe części składowe ogłowia wędzidłowego.

Nagłówek, policzko (pasek policzkowy), podgardle, naczółek, wędzidło, wodza,

3. Z jakich najważniejszych części składa się wędzidło?

Wędzidło składa się z ogniw połączonych przegubem oraz ruchomych pierścieni do przypinania wodzy i policzków.

4. Z jakich materiałów najczęściej wykonuje się wędzidło?

Wędzidła na ogół wykonane są z metalu (stal chromowana, nierdzewna, mosiądz), a także z gumy, tworzywa sztucznego i ze skóry.

5. Podaj punkty ucisku (oddziaływania) wędzidła na konia

Wędzidło działa na język, bezzębną krawędź żuchwy, na podniebienie i na kąty pyska konia.

6. Wymień kilka (co najmniej 4) znanych Ci rodzajów wędzideł

Wędzidło anatomiczne, wędzidło skórzane, wędzidło podwójnie łamane (z łącznikiem), wędzidło zwykłe, wędzidło oliwkowe, wędzidło policzkowe (z wąsami), wędzidło niełamane, wędzidło obrotowe.

7. W jaki sposób grubość wędzidła wpływa na siłę jego oddziaływania?

Wędzidło tym ostrzej działa, im jest cieńsze. Grube wędzidła działają łagodniej.

8. W jaki sposób jeździec oddziałuje na wędzidło?

Jeździec działa na wędzidło dłońmi za pośrednictwem wodzy, które są przypięte do pierścieni wędzidła. Wodze stanowią zatem przedłużenie ręki jeźdźcy, a nie uchwyt do trzymania się na koniu!

9. Wskaż części siodła westowego: tylny łąk , siedzisko , rożek , widelec , puślisko , poły, przedni popręg , tylny popręg, strzemię, pasek łączący przedni i tylny popręg, strzemiona

10. Do czego służy potnik (czaprak)?

Potnik chroni grzbiet konia przed bezpośrednim naciskiem siodła, a także ochrania poduszki siodła przed niszczącym działaniem potu końskiego.

11. Z jakich materiałów najczęściej wykonuje się potniki ?

Potniki najczęściej wykonane są z filcu, bawełny, tworzywa sztucznego, a także skóry i gumy.

12. Wymień kilka (przynajmniej 3) znane Ci rodzaje siodła

Siodło sportowe, siodło western, siodło wojskowe, siodło turystyczne (rajdowe), siodło wyścigowe, siodło damskie, siodło dla kuców islandzkich.

13. Dlaczego sprzęt jeździecki wymaga regularnej konserwacji?

Sprzęt jeździecki jest drogi i jego trwałość zależy od regularnej pielęgnacji i czyszczenia. Ponadto dobry stan sprzętu ma ogromne znaczenie dla bezpieczeństwa jeźdźcy.

14. Na czym polega pielęgnacja sprzętu jeździeckiego?

Poprawna pielęgnacja sprzętu polega na czyszczeniu po każdorazowym użyciu, na konserwacji skórzanych części i szwów co 8–14 dni, na okresowej kontroli stanu sprzętu pod kątem uszkodzeń oraz na gruntownym czyszczeniu dwa razy do roku.

15. W jaki sposób konserwuje się części skórzane sprzętu jeździeckiego?

Skórzane części sprzętu należy porozpinać i umyć w letniej wodzie z dodatkiem mydła do skór (glicerynowego). Po umyciu wysuszyć na powietrzu i dokładnie natłuścić używając specjalnego oleju lub smaru do konserwacji skór.

16. Dlaczego nie należy suszyć skórzanych części sprzętu jeździeckiego na grzejnikach lub na słońcu?

Skóra suszona w podwyższonej temperaturze staje się krucha, łamliwa i nieelastyczna. Części skórzane należy suszyć w przewiewnym miejscu, w temperaturze pokojowej.

18. W jaki sposób konserwujemy metalowe części sprzętu jeździeckiego?

Strzemiona, sprzączki, łańcuszki itp. można czyścić na wilgotno z użyciem delikatnych materiałów ściernych (drobny papier ścierny) lub środków chemicznych do czyszczenia i polerowania metalu. Po użyciu tych środków należy metal dokładnie umyć i posmarować cienką warstwą wazeliny. Wędzideł nie wolno czyścić środkami chemicznymi! Wędzidła pęknięte, porysowane, z odpryskującym chromowaniem należy bezwzględnie wymienić z uwagi na ryzyko okaleczenia konia i bezpieczeństwo jeźdźcy.

1.3 Rasy koni w stylu western.

1. Wymień podstawowe rasy koni w stylu western?

Powszechnie używane konie do jazdy w stylu western to przedstawiciele trzech ras amerykańskich: American Quarter Horse (AQH), American Paint Horse (APH) i Appaloosa.

2. W jaki sposób powstała rasa AQH?

Powstała w wyniku krzyżowania koni hiszpańskich z końmi północno amerykańskimi – głównie mustangami.

3. Od czego wywodzi się nazwa AQH?

Od wyścigu na ćwierć mili, gdzie uzyskiwały najlepsze wyniki.

4. Jakie konie należą do APH?

Jest to rasa wywodząca się od AQH ale o umaszczeniu srokatym.

5. Podaj genę powstania rasy Appalossa

To rasa indiańska. Appaloosa był koniem Indian Nez – Preces, którzy hodowali go pieczołowicie na północnym zachodzie Stanów Zjednoczonych.

1.4 Podstawowe i pochodne umaszczenie koni.

1. Jakie znasz podstawowe maści koni?

Podstawowe maści koni to maść kara, kasztanowata, gniada i siwa.

2. Jakiego koloru grzywę i sierść ma koń gniady?

Kon gniady ma okrywą włosową ciała koloru brązowego, w odcieniach od ciemnobrązowej do jasnej, zaś grzywa i ogon są koloru czarnego. U koni gniadych również najczęściej kończyny poniżej stawu nadgarstkowego i skokowego są koloru czarnego.

3. Czym różni się maść kasztanowata od maści gniadej?

Maść kasztanowata to brązowo żółte lub rude zabarwienie sierści, przy czym grzywa i ogon są tej samej lub jaśniejszej barwy, nigdy czarnej. Natomiast w maści gniadej sierść na głowie i tułowiu jest barwy brunatnej o różnym natężeniu i odcieniach, a grzywa i ogon są zawsze czarne.

4. Jakiego koloru skórę mają konie siwe?

Konie siwe, pomimo okrywy włosowej od ciemno-stalowej do zupełnie białej mają skórę koloru czarnego. Można to stwierdzić rozchylając włosy lub zwilżając wodą fragment skóry.

5. Wymień 4 geny, które wpływają na maści podstawowe.

Geny: kremowy, bułany, szampański, srebrny.

6. W jakich maściach występuje gen bułany (dun)?

Gen dun występuje w następujących maściach: bułana (dun), czerwono bułana (red dun) oraz myszata (grullo).

7. Proszę wymienić co najmniej dwa odcienie maści dereszowatej.

Gniado dereszowata (bay roan), kasztanowato dereszowata (red roan), izabelowato dereszowata (palomino roan).

8. Wymień co najmniej trzy rodzaje/ wzory maści tarantowatej.

Leopard, derka, płatki śniegu.

9. Wymień najbardziej znaną rasę koni tarantowatych używanych w western ridingu.

Konie rasy Appalosa.

10. Wymień najbardziej znaną rasę koni srokatych używanych w western ridingu.

Konie rasy American Paint Horse (APH).

11. Co to są odmiany?

Odmiany są to białe, czasem nakrapiane plamy występujące na głowie, kończynach, rzadziej na innych częściach ciała, np. na brzuchu. Białe plamy występują w miejscach, gdzie skóra jest nie pigmentowana (koloru jasnego, lekko różowego).

12. Jakie najczęściej spotykamy odmiany na głowie konia?

Odmiany na głowie konia to: kwiatek, gwiazdka, strzałka, chrapka, łysinka, latarnia, górna lub dolna warga, żabi pysk.

13. Co to jest latarnia?

Mianem latarni określamy dużą białą odmianę na głowie konia, obejmującą oczy i nozdrza (praktycznie cała cześć twarzowa).

14. Co to jest żabi pysk?

Nazwa ta określamy nakrapianą odmianę obejmującą pysk konia, a więc dolną i górną wargę oraz nozdrza.

1.5 Omówienie podstawowych chodów konia.

1. Wymień podstawowe chody konia?

Podstawowe chody konia to stęp, kłus i galop.

2. Ile taktów słychać podczas ruchu konia stępem na twardym podłożu?

W stępie słyszalne są cztery takty.

3. Podaj kolejność stawiania przez konia kończyn w stępie.

np. lewa tylna, lewa przednia, prawa tylna, prawa przednia.

4. Jakie rozróżniamy rodzaje stępa?

Rozróżniamy 4 rodzaje stępa: stęp swobodny, pośredni, wyciągnięty i zebrany.

5. Podaj krótką charakterystykę kłusa.

Kłus jest dynamicznym chodem dwutaktowym, z momentem zawieszenia. Koń odrywa równocześnie od ziemi i stawia przekątne pary kończyn. Moment zawieszenia powstaje pomiędzy postawieniem na podłożu kolejnej pary kończyn.

6. Opisz sposób stawiania przez konia kończyn w kłusie.

Koń opiera się na podłożu przekątna para kończyn: np. prawa tylna-lewa przednia, odbija się i na moment powstaje faza zawieszenia. Następnie stawia przeciwstawną parę przekątnych (lewa tylna – prawa przednia) i ponownie po odbiciu z tej pary powstaje faza zawieszenia.

7. Jakie wyróżnia się rodzaje kłusa?

Wyróżnia się 4 rodzaje kłusa: kłus roboczy, pośredni, zebrany i wyciągnięty.

8. Podaj cechy charakterystyczne galopu.

Galop jest dynamicznym chodem trzytaktowym. Po każdym skoku galopu (tzw. „foule”) następuje faza zawieszenia (lotu). Rozróżnia się galop z prawej nogi i z lewej nogi.

9. Co to jest „foule”?

Foule to pojedynczy skok galopu.

10. Podaj kolejność stawiania kończyn podczas galopu z prawej nogi?

Koń stawia na ziemi lewa tylna kończynę, następnie równocześnie przekątne prawa tylna –lewa przednia i kolejno prawa przednia, po czym następuje faza zawieszenia (lotu).

11. Na którą nogę należy galopować jadąc po ujeżdżalni w lewo?

Jadąc w lewo należy galopować z lewej nogi.

12. Jakie rozróżnia się rodzaje galopu?

Rozróżnia się cztery rodzaje galopu: galop roboczy, galop pośredni, galop zebrany i galop wyciągnięty.

1.6 Zasady bezpieczeństwa podczas obchodzenia się z końmi w stajni, poza stajnią, w łązowniku oraz na ujeżdżalni

1. Jak należy się zachowywać przebywając w stajni?

Każdy kto przebywa w stajni powinien zachowywać się spokojnie i cicho, unikając krzyków, biegania, gwałtownych ruchów i wszelkich innych zachowań, które mogłyby zaniepokoić lub przestraszyć konie.

2. Czego należy unikać podczas wykonywania wszelkich czynności przy koniach?

Należy unikać wejścia w martwe pole widzenia konia, rutyny, obojętności i niedbalstwa w stosunku do konia, zbliżania się do konia bez uprzedzenia głosem, szybkich, gwałtownych ruchów, biegania i krzyków w stajni.

3. Wobec jakich koni należy zachować szczególną ostrożność?

Szczególna ostrożność należy zachować wobec klaczy ze źrebiętami, w porze karmienia, w pracy z ogierami i z „trudnymi” końmi oraz wobec wszystkich obcych, nieznanym sobie koni.

4. W jakich okolicznościach konie mogą przejawiać szczególne zdenerwowanie lub agresję?

Konie często przejawiają szczególne zdenerwowanie np. w porze karmienia, w przypadku wprowadzenia do stajni obcych koni lub klacze podczas rui .

5. Dlaczego należy uważać wchodząc do boksu?

Wchodząc do boksu wkraczamy w bezpośrednią strefę bezpieczeństwa zwierzęcia, w której toleruje jedynie własne potomstwo (klacze) i inne zaprzyjaźnione konie. W razie nagłego wtargnięcia w tę strefę koń może się przestraszyć i wobec braku możliwości ucieczki, zareagować atakiem.

6. Jakie mogą być formy niebezpiecznego zachowania się konia?

Najczęstszymi formami niebezpiecznego zachowania się konia jest kopanie, bicie przednimi kończynami (najczęściej ogiery), kąsanie, przyciskanie do ściany (np. podczas czyszczenia) oraz wspinanie się.

7. W którym miejscu najbezpieczniej przebywać obok konia?

Kon nie potrafi kopać w bok bez skrętu tułowia. Najbardziej bezpieczne miejsce obok konia znajduje się tuż przy jego łopatce. W bezpośredniej okolicy biodra konia niebezpieczeństwo kopnięcia jest mniejsze niż wówczas, gdy staniemy w pewnej odległości od biodra.

8. Co to jest martwe pole widzenia konia?

Martwe pole widzenia konia to obszar wokół jego ciała, w którym koń nie dostrzega znajdujących się w nim osób i przedmiotów.

9. Wymień bezpieczne miejsca podczas pielęgnacji konia

Bezpieczne miejsca podczas pielęgnacji konia znajdują się blisko jego ciała, w okolicy łopatek i boków, do guzów biodrowych. Należy pamiętać, że stojąc w pewnym oddaleniu od konia jest się bardziej narażonym na kopnięcie, niż stojąc blisko jego ciała.

10. Co należy zrobić przed wejściem do boksu lub stanowiska?

Przed wejściem do boksu lub stanowiska należy konia uprzedzić głosem, np. wymawiając głośno jego imię. Przed wejściem należy się upewnić, że koń zwrócił na nas uwagę, np. odwracając w naszym kierunku głowę

11. Czym grozi gwałtowne wejście do boksu lub stanowiska?

Gwałtowne wtargnięcie do boksu lub stanowiska grozi przestraszeniem się konia i odruchowa reakcja obronna, np. kopnięciem

12. Co oznacza czerwona wstążeczka wpleciona w grzywę lub ogon konia?

Koniom gryzącym wplata się w grzywę czerwona wstążeczkę, koniom kopiącym wstążeczkę taka wplata się w ogon.

13. Z której strony podchodzimy do konia wchodząc po raz pierwszy do stanowiska?

Do konia stojącego w stanowisku zawsze wchodzimy z jego lewej strony.

14. Jak należy prawidłowo przejść na prawa stronę konia w stanowisku?

Przechodząc na prawa stronę konia należy wyjść ze stanowiska, głosem uprzedzić konia o zamiarze ponownego wejścia (można powiedzieć „Miejsce!”, lub „Przesuń się!”) i upewniwszy się, że koń poprawnie zareagował na nasze polecenie, wejść do stanowiska z prawej strony.

15. Dlaczego nie należy przechodzić w stanowisku pod szyją konia?

Przechodzenie pod szyją konia wiąże się z wejściem w jego martwe pole widzenia. Znikamy mu wówczas z oczu i w razie spłoszenia koń może nas stratować.

16. W jaki sposób nawiązujemy fizyczny kontakt z koniem?

Po uprzedzeniu konia głosem nawiązujemy kontakt fizyczny poprzez pogłaskanie lub poklepanie konia w okolicy szyi lub łopatki. Nie należy nigdy klepać konia po zadzie.

17. Dlaczego po wejściu do stanowiska należy konia poklepać lub pogłaskać?

Służy to nawiązaniu kontaktu fizycznego z koniem i wzbudzenie zaufania do czynności wykonywanych wokół niego.

18. Opisz poprawne nakładanie kantara

Należy podejść do konia, nawiązać z nim kontakt fizyczny – poklepać. Prawą ręką przytrzymać głowę konia – ręką obejmując głowę konia od dołu, dłoń położona na kości nosowej. Kantar trzymany w lewej ręce nałożyć na końską głowę przesuając go delikatnie przez uszy na część potyliczną. Dopasować wielkość kantara. Nie oplątywać uwiązów wokół palców lub nadgarstka!

19. Jak prawidłowo należy przytrzymać głowę konia?

Należy stać po lewej stronie konia, prawą ręką obejmując od dołu głowę konia, palce dłoni na kości nosowej.

20. Po której stronie należy stać przy nakładaniu kantara?

Nakładając kantar należy stać po lewej stronie konia.

21. Opisz poprawne wyprowadzanie konia z szerokiego stanowiska

Wyprowadzając konia z szerokiego stanowiska należy zawrócić konia w lewo – zawsze na długim uwiązaniu lub okiełznanego – na długiej wodzy i spokojnie wyprowadzić na wprost, uważając by koń nie pośliznął się wychodząc ze stanowiska na korytarz.

22. Opisz poprawne wyprowadzanie konia z wąskiego stanowiska

Stojąc na wprost głowy konia, trzymając i naciskając na kantar lub ogłowie należy konia spokojnie wycofywać, pamiętając o tym, że koń wchodzi we własne martwe pole widzenia – cofa się „po omacku”.

23. Na co trzeba uważać wycofując konia?

Wycofując konia należy uważać, by nie wszedł on na przedmioty, które znajdują się za nim w jego martwym polu widzenia – może to przestraszyć konia i wywołać objawy paniki.

24. Jak poprawnie wyprowadzić konia z boksu?

Należy otworzyć szeroko drzwi i trzymając za uwiąz lub za długie wodze wyprowadzić konia na wprost, a następnie łagodnie skręcać w odpowiednim kierunku.

25. Wymień podstawowe zasady bezpieczeństwa przy prowadzeniu konia w rękę

Prowadzący konia powinien znajdować się z jego lewej strony, na wysokości końskiej głowy. Należy prowadzić konia w żywym, energicznym tempie. Należy naraz prowadzić tylko jednego konia. Bezpieczniej jest prowadzić konia na odpowiednio długiej lonży lub uwiązcie. Nigdy nie zawijać końca linki wokół dłoni, nadgarstka lub przedramienia. Do prowadzenia konia należy wkładać rękawiczki. Konie należy przeprowadzać w twardym obuwiu. Niedopuszczalne jest prowadzenie koni w sandałach, klapkach czy miękkim obuwiu tekstylnym.

26. Jak przechodzimy w boksie na prawa stronę konia?

W boksie przechodzimy na prawa stronę konia przed jego głową, cały czas trzymając rękę w okolicy szyi lub łopatki konia.

27. Dlaczego prowadząc konia nie wolno owijać końca uwiązku wokół reki?

W przypadku szarpnięcia się konia koniec linki może zacisnąć się wokół ręki powodując poważne obrażenia.

28. W którym miejscu powinien znajdować się człowiek prowadzący konia?

Człowiek prowadzący konia znajduje się z lewej strony, na wysokości końskiej głowy.

29. Jakie buty należy włożyć przystępując do przeprowadzania koni w reku?

Do prowadzenia konia należy zakładać twarde, mocne buty, które ochronią stopę w razie nastąpienia na nią przez konia.

30. Dlaczego nie należy prowadzić naraz więcej, niż jednego konia?

Prowadząc więcej niż jednego konia naraz nie mamy nad nimi praktycznie żadnej kontroli, co w razie spłoszenia się koni może doprowadzić do wypadku.

31. Czy koń puszczony na wybieg powinien mieć wkręcone hacele?

Hacele przed wypuszczeniem koni na wybieg powinny być wkręcone, aby zmniejszyć ryzyko okaleczenia się konia.

32. Dlaczego wyprowadzanie koni na wybieg niesie ze sobą ryzyko?

Zniecierpliwiony koń może próbować się przedwcześnie wyrwać i kopnąć prowadzącą osobę. Podczas otwierania wejścia na wybieg osoba prowadząca konia dysponuje tylko jedną wolną ręką, co również stanowi dodatkowe utrudnienie w zapanowaniu nad koniem.

33. Czy można przywiązać konia używając do tego celu wodzy?

Nigdy nie należy uwiązywać okiełznanego konia za wodze. Grozi to, w razie szarpnięcia się konia, nie tylko rozerwaniem ogłowia, ale przede wszystkim poważnym okaleczeniem konia.

34. Jaki sprzęt jest potrzebny, by poprawnie i bezpiecznie przywiązać konia?

Do poprawnego przywiązania konia potrzebny jest kantar oraz uwiąz, najlepiej zaopatrzone w karabińczyk bezpieczeństwa.

35. Co to jest węzeł bezpieczeństwa?

Jest to węzeł, który można odwiązać jednym pociągnięciem wolnego końca linki, nawet jeśli linka jest mocno naprężona.

36. Dlaczego nie należy wiązać konia do elementów pionowych (np. drzewa, słupa, itd.)?

Koń przywiązany do pojedynczego drzewa, słupa itd. może niebezpiecznie skrócić uwiąz obchodząc go dookoła, ponadto uwiąz może się zsunąć na dół uniemożliwiając uniesienie koniowi głowy lub powodując zaplatanie się kończyn, a tym samym wywołać objawy paniki.

37. Co to jest karabińczyk bezpieczeństwa?

Jest to karabińczyk o takiej konstrukcji, która umożliwia jego otwarcie nawet przy silnym naprężeniu przymocowanej do niego linki. Najczęściej otwarcie karabińczyka następuje poprzez przesunięcie w dół obudowy, zwykle oznaczonej strzałką.

38. W jakiej kolejności podnosimy koniowi kończyny podczas czyszczenia kopyt?

Kończyny konia podnosimy kolejno, w kierunku przeciwnym do ruchu wskazówek zegara, poczynając od lewej przedniej. (Lewa przednia > lewa tylna > prawa tylna > prawa przednia).

39. Opisz poprawne podniesienie lewej, przedniej kończyny

Po spokojnym podejściu do konia, stając twarzą w kierunku zadu, opieramy lewą dłoń na wysokości łopatki. Pewnie przesuwamy dłoń na dół, aż do przedramienia.

Równocześnie prawą ręką chwytamy pęcinę. Po podniesieniu nogi, opieramy ją o lewe udo zmieniając chwyt i przytrzymując pęcinę lewą ręką. Aby ułatwić podnoszenie kończyny przedniej, możemy oprzeć się ramieniem o łopatkę konia – w efekcie uzyskujemy odciążenie unoszonej nogi. Podczas podnoszenia kończyny podajemy koniowi głosem komendę „NOGA!”

40. Co mówimy do konia przy podnoszeniu kończyny?

Podnosząc kończynę konia należy głośno wydać komendę „NOGA !”

41. W jaki sposób należy stanąć przy koniu, aby podnieść prawa tylną kończynę?

Podczas podnoszenia prawej tylnej kończyny należy stanąć twarzą w kierunku zadu konia, na wysokości jego prawego biodra.

42. Jakie zasady bezpieczeństwa należy zachować podnosząc kończyny konia?

Kończyny konia należy podnosić tylko tam, gdzie jest dostatecznie dużo miejsca, co zapewnia swobodę ruchów. Ponadto należy zachować spokój i wszystkie czynności wykonywać dokładnie i delikatnie, gdyż np. nagłe złapanie konia ręką za pęcinę może spowodować jego przestraszenie się i kopnięcie.

43. Wymień podstawowy sprzęt służący do pielęgnacji konia

Podstawowy sprzęt do pielęgnacji konia to: szczotka do sierści (tzw. kartacz), szczotka do długich włosów, zgrzebło (metalowe, gumowe, plastikowe), szczotka do masażu, kopystka, gąbka, grzebień do grzywy, ściągacz do potu i wody, rękawica gumowa do mycia, pędzel i smar do natłuszczania kopyt, nożyczki.

44. Czy konia należy czyścić w boksie lub stanowisku?

Konia należy czyścić poza boksem lub stanowiskiem, najlepiej przy specjalnym stanowisku doczyszczenia (tzw. koniowiązie) poza stajnią, względnie na korytarzu. Konia należy przywiązać w miarę możliwości na dwóch uwiązach, aby uniemożliwić mu zbytne poruszanie się oraz by ułatwić dostęp do każdego miejsca przy koniu.

45. Dlaczego należy unikać czyszczenia konia w boksie lub stanowisku?

Czyszczenie konia w boksie powoduje osiadanie kurzu i brudu w miejscu stałego przebywania konia, co jest sprzeczne z zasadami higieny.

46. Wymień czynności wykonywane podczas pielęgnacji konia

Usuwanie zaklejek i brudu z sierści za pomocą plastikowego lub gumowego zgrzebła. Czyszczenie sierści – szczotka kartaczem. Przetarcie okolic oczu, warg, nozdrzy – wilgotna gąbka. Przetarcie inna wilgotna gąbka - wewnętrznej części ogona, okolic odbytu i narządów płciowych. Wyczyszczenie i wyczesanie grzywy – szczotka do długich włosów i grzebieniem. Rozczesanie ogona palcami, unikając wyrywania włosów. Nie używać grzebienia! Umycie kopyt, okresowe (przynajmniej raz w tygodniu) natłuszczenie smarem do kopyt. Po zakończeniu czyszczenia przetarcie całego konia z kurzu miękka szmatką.

47. Do czego służy metalowe zgrzebło?

Metalowe zgrzebło służy do czyszczenia szczotki. Nie należy nim czyścić konia!

48. Dlaczego ważna jest staranna pielęgnacja kopyt?

Zdrowe kopyta są fundamentem każdego konia. Brak pielęgnacji kopyt prowadzi do wielu poważnych schorzeń, prowadzących do kulawizni i braku możliwości użytkowania takiego konia.

49. Co należy do codziennej pielęgnacji kopyt?

Do codziennej pielęgnacji kopyt należy: czyszczenie podszew kopyt kopystka - przed i po jeździe, kontrola stanu zamocowania podków, mycie z brudu i błota bieżąca woda, natłuszczenie wymytych kopyt smarem do kopyt, okresowe smarowanie podszew kopyt i strzałek dziegiem (najwyżej raz w tygodniu).

50. Po co podkuwa się konie ?

Konie pracujące na twardym podłożu ścierają róg kopyta szybciej, niż zdąży on narastać. Podkowa ma za zadanie chronić kopyto przed ścieraniem się, a także przed urazami na nierównym, np. kamienistym podłożu. Ponadto odpowiednio dobrane podkowy zapobiegają ślizganiu się koni, a także mogą służyć do korekcji wad postawy kończyn (podkuwanie ortopedyczne).

51. Jak często powinno się przekuwać konie?

Konie powinno się przekuwać regularnie co 6 tygodni.

52. Co to są hacele ?

Hacele to specjalne śruby wkręcane do otworów umieszczonych najczęściej na końcach ramion podkowy. Zapobiegają one ślizganiu się konia. Po pracy powinny być wykręcane.

53. W jakim celu stosujemy bandaże i ochraniacze ?

Aby ochronić kończyny konia przed wszelkiego rodzaju urazami, które mogą wyłączyć konia na dłuższy czas z użytkowania.

54. W jakim celu stosuje się kalosze dla koni ?

Kalosze chronią wrażliwe koronki i piętki przed urazami i zatarciami.

55. Dlaczego bandażowanie kończyn wymaga wiedzy i doświadczenia?

Bandaże muszą być zawsze właściwie i umiejętnie założone, gdy błędy w bandażowaniu mogą być przyczyną zarówno zakłóceń jakości ruchu (np. w skutek bólu wywołanego uciskiem), jak i dodatkowych urazów.

56. Jak jest uzasadnienie stosowania derek dla koni?

Derki stosuje się przede wszystkim dla koni strzyżonych oraz intensywnie pracujących, by zapobiec niepotrzebnym stratom energii i gwałtownym przechłodzeniom mięśni po treningu, a także do ochrony w transporcie. Generalnie stosuje się je dla ochrony przed wpływem niekorzystnych warunków atmosferycznych (chłód, wiatr) i dla utrzymania właściwej temperatury ciała.

57. Wymień przynajmniej 4 rodzaje derek

Derki stajenne, derki zimowe, derki letnie, derki treningowe, derki siatkowe, derki przeciwdeszczowe, derki pastwiskowe.

1.7 Pomoce jeździeckie – rodzaje i ich właściwe zastosowanie.

1.Wymień podstawowe pomoce jeździeckie.

Podstawowe pomoce jeździeckie to: dosiad, łydki, ręce, głos, ostrogi.

2.Opisz podstawowe działanie dosiadu.

Wymuszenie ruchu jak i pomoc przy zatrzymaniu; utrzymanie kierunku oraz jego zmiana.

3.Opisz podstawowe znaczenie działania łydki.

Zgięcie, przesunięcie konia, podstawienie i utrzymanie kadencji.

4.Opisz podstawowe znaczenie działania ręki.

Skręcanie, zatrzymanie, podniesienie, zgięcie konia.

5.Opisz podstawowe znaczenie działania głosu.

Głos to najsubtelniejsza z pomocy. Używana konsekwentnie w połączeniu z pozostałymi pomocami, często może je zastępować. Utrzymuje koncentrację.

6.Opisz podstawowe znaczenie działania ostróg.

Ostroga służy do podniesienia grzbietu, podstawienie zadu, zwalnianie i zatrzymania, pomaga w utrzymaniu kadencji.

2 SPRAWDZENIE UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNYCH

2.1 Jazda w zastępie z zachowaniem zasad bezpieczeństwa.

2.2 Jazda stępem, przejście do kłusu i galopu. Utrzymanie równowagi oraz zachowanie płynności tych chodów.

2.3 Ruszanie z miejsca, zatrzymanie i cofanie konia.

2.4 Dosiad jeźdźca w siodle z zachowaniem odpowiedniego balansu ciała.

2.5 Kontrola nad koniem w czasie jazdy

Materiały:

„Akademia Jeździecka” - autor Wacław Pruchniewicz

AQHA Handbook – tłumaczenie Wojciech Adamczyk

„Western. Historia, strój, sprzęt, konkurencje” – autor Wojciech Adamczyk

„WESTERN Jazda konna – Ćwiczenia praktyczne” autorstwa Charlene Strickland, tłumaczenie Ewa Marynowska